

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 4889/24
בג"ץ 5221/24
בג"ץ 6040/24

לפני :
כבוד המשנה לנשיא נעם סולברג
כבוד השופט דוד מינץ
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופט עופר גרוסקופף
כבוד השופט אלכס שטיין
כבוד השופט חאלד כבוב
כבוד השופט יחיאל כשר

העותרים בבג"ץ 4889/24 :
1. התנועה למען איכות השלטון בישראל
2. פורום חומת מגן לישראל
הילה שי ו-14 אח'
העותרים בבג"ץ 5221/24 :
העותרים בבג"ץ 6040/24 :
עמותת זולת לשוויון וזכויות אדם ו-85 אח'

נגד

המשיבות בבג"ץ 4889/24 :
1. ממשלת ישראל
2. היועצת המשפטית לממשלה

המשיבים בבג"ץ 5221/24
ובבג"ץ 6040/24 :
1. ממשלת ישראל
2. ראש הממשלה
3. שר המשפטים
4. היועצת המשפטית לממשלה

המבקשים להצטרף :
פורום הגבורה ו-1055 אח'
דיון בהתנגדות לצו על-תנאי

תאריך הישיבה :
ו' אייר התשפ"ו (23.4.2026)

בשם העותרים בבג"ץ
4889/24 :
עו"ד אליעד שרגא ; עו"ד סתיו ליבנה ;
עו"ד עידו אורנשטיין

בשם העותרים בבג"ץ
5221/24 :
עו"ד גלעד ברנע

בשם העותרים בבג"ץ
6040/24 :
עו"ד קמילה מיכמן ; עו"ד דפנה הולץ-לכנר

בשם משיבה 1 בבג"ץ
4889/24 ומשיבים 1-3
בבג"ץ 5221/24 ובבג"ץ
6040/24 :

עו"ד מיכאל ראבילו; עו"ד רועי שכטר;
עו"ד אופק ברוק

בשם משיבה 2 בבג"ץ
4889/24 ומשיבה 4
בבג"ץ 5221/24 ובבג"ץ
6040/24 :

עו"ד יונתן ברמן; עו"ד גיא ורדי

בשם המבקשים להצטרף: עו"ד זהבה גור

החלטה

1. אין חולק, כי את אירועי השבעה באוקטובר יש לחקור – ובאופן יסודי ומעמיק. למרות זאת, ניצבים אנו כיום למעלה משנתיים ומחצה לאחר האסון הכבד שפקד את המדינה כולה ביום 7.10.2023, וטרם הוקם על-ידי הממשלה מנגנון מתאים לחקר אירועי האסון ולהפקת לקחים הנדרשים למניעת הישנותם. מצב דברים זה אינו מתקבל על הדעת, והוא מעורר קושי משפטי ניכר.

2. העותרים סבורים, כי בהינתן הזמן שעמד לרשות הממשלה עד כה, על בית המשפט להורות לממשלה בשלב זה על מינוי ועדת חקירה ממשלתית, לפי סעיף 1 לחוק ועדות חקירה, התשכ"ט-1969 (להלן: **ועדת חקירה ממלכתית**), שהיא לשיטתם המנגנון היחיד המוכר בדין הישראלי לבירור מחדל חמור מסוג זה. היועצת המשפטית לממשלה שותפה לעמדתם זו.

3. הממשלה הבהירה בתשובתה לעתירות כי אף היא רואה הכרח לחקור את האירועים האמורים כדי להגיע לחקר האמת ולהציג את תוצאותיו לאזרחי המדינה בהקדם האפשרי (כמצוין, בין היתר, בהחלטת ממשלה מס' 3503 מיום 16.11.2025 (להלן: **החלטה 3503**), ובהצהרותיה בדיון שנערך לפנינו באשר לצורך לקדם במהירות את המתווה המוצע עד לסוף המושב הנוכחי של הכנסת). יחד עם זאת, לשיטתה יש לעשות כן במתווה של ועדת חקירה אשר תוקם מכוח הסדר חוק מיוחד, המבוסס על הסכמה רחבה. זאת, בין היתר, לנוכח עמדת הממשלה, לפיה ועדת בדיקה ממשלתית מזה, וועדת חקירה ממלכתית מזה, אינן מתאימות

לחקר האירועים, משאף אחת מהן איננה צפויה לזכות ב"אמון חלקים רחבים בציבור" (ראו: פסקה 3 לתשובת הממשלה לצו על-תנאי; כמו כן, ראו החלטה 3503 שלפיה יש לקדם "הקמת ועדה אשר תהיה בלתי תלויה ובעלת סמכויות חקירה מלאות ושתזכה להסכמה ציבורית רחבה ככל הניתן"; כמו כן ראו החלטת ממשלה 3727 מיום 4.1.2026).

4. ברמה העקרונית נבהיר, כי על-פי פסיקה ארוכת שנים, המיוסדת על הוראתו של סעיף 15(ד)(2) לחוק-יסוד: השפיטה, נתונה לבית משפט זה הסמכות לדון בעתירות שעניינן הקמתה או אי-הקמתה של ועדת חקירה ממלכתית; זאת, בכפוף לכך ששיקול דעת הנתון בידי הממשלה בעניין זה הינו רחב ביותר (ראו: בג"ץ 2827/97 רונאל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נא(3) 71, 81-78 (1997); בג"ץ 6728/06 תנועת "אומץ" נ' ראש ממשלת ישראל, פסקאות 8, 10-11 לפסק הדין של המשנה לנשיאה א' ריבלין (30.11.2006) (להלן: עניין אומץ); בג"ץ 3921/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקאות 59-61 (22.7.2021)). יחד עם זאת, אין בעצם קיומה של הסמכות לעריכת ביקורת שיפוטית בסוגיה דנן כדי להפחית מן הקשיים העשויים להתעורר בהפעלתה.

5. לנוכח האמור, בשים לב לכך שמחד גיסא, בשלה העת זה מכבר לפתוח בחקר אירועי השבעה באוקטובר, ומאידך גיסא, מסור לממשלה שיקול דעת רחב באשר לאופן שבו יש ליישם את החובה המוטלת עליה כאמור לחקר האירועים; ובהינתן הקושי במתן סעדים שיפוטיים בענייננו – ראינו לנכון בשלב זה לאפשר לממשלה שהות נוספת של כחודשיים, מתוך תקווה שימצא בקרוב מתווה ראוי לחקר האירועים, אשר יזכה להסכמה ציבורית רחבה.

6. אשר על כן, אנו מורים לממשלה להגיש הודעת עדכון באשר למתווה שגובש לחקר האירועים – זאת, עד ליום 1.7.2026.

7. עוד נבהיר, למען הסר ספק, כי אין באמור לעיל כדי להביע עמדה כלשהי, לכאן או לכאן, באשר להליך החקיקה, עליו דובר במהלך הדיון, ולתוכנה ולתוקפה של החקיקה אשר תגובש, אם תגובש, במסגרתו של אותו הליך.

8. לאחר קבלת הודעת העדכון, יוחלט על המשך הטיפול בעתירות.

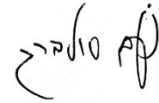
ניתנה היום, י' אייר תשפ"ו (27 אפריל 2026).

יעל וילנר
שופטת

דוד מינץ
שופט

נעם סולברג
משנה לנשיא

חאלד כבוב
שופט

אלכס שטיין
שופט

עופר גרוסקופף
שופט

יחיאל כשר
שופט